

nus assērit ex Helladio, cui socium Artemium martyrem addit Nicephorus. Certe, inquit Gregorius Nazianzenus, vulnus universo orbi salutare Julianus accepit; hacque morte iis omnibus, quos per summam crudelitatem interfecerat, litavit. Simul ac mortifero vulnere sauciatum se sensit, exceptum plena manu sanguinem in cœlum projiciens: *Vicisti, inquit, Galilæe: sic Christum per ludibrium appellabat. Ita Theodoretus. Et, Saturare, Nazarene. Ita Nicephorus. Statim relatus in castra hiante latius suffossi lateris vulnere et spiritum tumore cohibente venarum, epota gelida aqua quam petiit, medio noctis defecit anno ætatis 32, cum annum unum et menses circiter septem ab extincto Constantio imperasset. Hæc Ammianus. Cæterum hujus corpus Tarsum Ciliciæ delatum magna populorum mortuo illudentium cavillatione, ibique conditum est, si Ammiano credimus: si vero Gregorio Nazianzeno fides est, a terra ipsa,*

quam Julianus sceleribus suis inquinarat excussum, in mare projectum est.

Fuit excellenti et amœno, sed levi, vafro, vana deorum superstitione et magicis artibus depravato ingenio, philosophicam quamdam gravitatem affectans, ac sophistarum grege semper stipatus. Homo loquax et scurrili dicacitate, ac populari auræ præter modum serviens. Ita superstitiosus, ut etiam Jamblico philosopho, quem Mercurium appellabat, tanquam Nicomediæ tutelari deo faceret. Cæterum omni litterarum genere excultissimus, ac linguæ in primis Græcæ peritissimus, liberalis, opum, luxus, et voluptatum contemptor, belli et pacis artibus præstans, laboris et inediæ patiens, felix, justus, præterquam in Christianos, quos omni genere crudelitatis vexabat, litterarum litteratorumque amantissimus, nisi si Christiani forent.

PUBLIUS VICTOR.

MONITUM IN URBIS ROMÆ DESCRIPTIONEM.

Notissimum est ex Suetonio in Vita Augusti cap. 30, ex Plinio, Tacito et aliis, urbem Romam ab Augusto divisam fuisse in regiones 14 quas posterior ætas corrupto nomine appellare cœpit *rioni*. Idem testatur inscriptio, quæ Romæ sub porticu palatii Conservatorum adhuc visitur hisce verbis concepta:

IMP. CAESARI. DIVI
TRAIANI. PARTHICI. FIL.
DIVI. NERVAE. NEPOTI
TRAIANO. HADRIANO
AVG. PONTIFICI. MAXIMO
TRIBVNIC. POTES. XX
IMP. II. COS. III. P. P.
MAGISTRI. VICORVM. VRBIS
REGIONVM. XIII.

Ejusmodi regionum brevem descriptionem sub Valentiniano et Valente imperatoribus elaboratam habemus, auctoribus, ut creditur, Sexto Rufo et Publio Victore. Istorum fetum luculentius auxerunt atque illustrarunt Onufrius Panvinius, Famianus Nardinus, et alii. Prostant vero opuscula Rufo et Victori tributa non semel edita; eadem etiam postremis hisce temporibus Grævius intulit in tomum III Antiquitatum Romanarum. At nullum ex iis ad nos pervenit integrum, atque a mediis defæcatum. Ad hæc Guido Pancirolius egregio commentario ad notitiam dignitatum utriusque imperii parte 2 præmisit alteram descriptionem urbis Romæ, cujus auctor, sive Victor, sive alius quisquam, floruisse videtur sub Honorio, aut Valentiniano III Augustis. Ibi eadem habemus, quæ in Rufi, et Victoris descriptione leguntur, modo plura, modo pauciora, atque interdum diversa. Postremum hoc opusculum, veluti rem novam, anno 1654 recudit Philippus Labbe soc. Jesu presbyter. Gemina vero ejusdem exempla, eaque vetustissima,

inter codices mss. omnium ditissimæ bibliothecæ Vaticanæ reperit ac descripsit P. Joseph Blanchinius Veronensis, Oratorii Romani presbyter, celeberrimi viri Francisci Blanchinii ex fratre nepos, qui grandem sibi famam ex sacra eruditione editis libris jam comparavit. Et quando is pro suo erga me amore idem opusculum mihi tradidit, hoc ipsum publici juris factum hic volui, alicui fortassis usui futurum Romanæ eruditionis amatoribus, adjecta etiam descriptione a Pancirolio et Labbeo edita, ut uno sub aspectu lector habeat, quæ variantes lectiones in utroque exemplo occurrant. Quamvis enim potioem locum sibi poscat Labbeana præstantior editio, et mendis minime careat Vaticanum exemplum: fieri tamen potest, ut ex illius etiam codicis scriptura aliquid lucis hauriat, qui magnifica æternæ urbis ornamenta scrutatur. Neque reticere possum, mihi quoque in hoc ipso opere probatam fuisse eorum opinionem, qui *insulas* in Urbe positas arbitrantur domos a reliquis spatio aliquo disjunctas. At cum ante oculos meos versantur *insulæ per totam Urbem XLVI millia et DCII* et rursus *domus MCCCXC* uti in ejusmodi descriptione legitur: dubitare admodum cogor an eorum præferenda opinio sit, quibus videntur *insulæ* fuisse, quas nos ædes privatas populi, plerasque conductitias appellamus, parietibus tantum a vicinis divisas; sub *domorum* vero nomine venisse, quæ nunc palatia nuncupamus. Cur enim vetusti illi descriptores omisissent ædes populi conjunctas, præcipuam videlicet ingentis illius urbis partem, enumeratis tantum ædibus spatio aliquo inter se divisas? Certe *quadraginta sex millia insularum, et sexcenta duæ*, additis templis, palatiis, theatris, amphitheatris, thermis, circis, horreis, ludis, etc., nimis vastam atque immanem urbem constituebant. Plura non addo.

DESCRIPTIO URBIS ROMÆ.

*Ex editione P. Philippi Labbe soc. Jesu
anno 1651.*

DESCRIPTIO URBIS ROMÆ, QUÆ ALIQUANDO DESOLATA, NUNC
GLORIOSIOR PISSIMO IMPERIO RESTAURATA. INCERTO
AUCTORE, QUI VIXIT SUB HONORIO, AUT VALENTINIANO III.

REGIO I.

Porta Capena. Continet ædem Honoris, et Virtutis.
Camenas, et lacum Promethei.

Balneum Torquati, et Vespasiani.
Thermas Severianas, et Commodianas.
Aream Apollinis, et Spei, et Galli.
Vicium Vitriarium.

Aream Panariam.
Mutatorium Cæsaris.

Balneum Bolani, et Mamertini.
Aream Carsuræ.

Balneum Abascanti, et Antiochiani.
Ædem Martis, et Minervæ, et Tempestatis.

Flumen Almonis.
Arcum divi Veri Parthici, et D. Trajani, et Drusi.
Vici decem.

Ædiculæ decem.
Vicomagistri quadraginta octo.

Curatores duo.
Insulæ tria millia ducentæ quinquaginta.

Horrea tredecim.
Balnea octoginta sex.
Lacus octoginta quatuor.
Pistrina viginti.

Continet pedes duodecim millia ducentos, et novem-
decim.

REGIO II.

Cælimontium, Continet templum Claudii.

Macellum magnum.
Luparios.

Antrum Cyclopi.
Cohortes vigilum.

Castra peregrina.
Caput Africæ.

Arborem sanctam.
Domum Philippi, et Vectilianam.

Ludum Matutinum, et Gallicum.
Spoliarium.

Samarium.
Armamentarium.

Micam auream.
Vici septem.

Ædiculæ septem.
Vicomagistri quadraginta octo.

Curatores duo.
Insulæ tria millia et sexcenta.

A *Ex codice Vaticano unciali millenariæ antiquitatis
num. 3321 et collato cum altero num. 1984.*

INCIPIT CURIOSUM URBIS ROMÆ REGIONUM XIV CUM
BREVIARIIS (BREVIARIIS) SUIIS.

REGIO I.

Porta Capena. Continet ædem Honoris, et Virtutis.
Camenas.

Lacum Promethei.
Balneum Torquati.
Thermas Severianas, et Commodianas.
Aream Apollinis, et Splenis.

Vicum Vitriarium.
Aream Pannariam.
Mutatorium Cæsaris.

B Balneum Abascanti, et Mamertini.
Aream Carrucæ.

Ædem Martis.
Flumen Almonis.
Arcum divi Veri, et Trajani, et Drusi.
Vici x.

Æd. (ædes) x.
Vicomag. XLVIII.

Curiaæ II.
Insulæ IIII CCL.

Domus CXX.
Horrea XVI.

Balnea LXXXVI.
Lacos LXXXI.

C Pistrina XX.
Continet pedes XII. CC. XI.

REGIO II.

Cælimontium. Continet Claudium.

Macellum magnum.
Luparios (*cod. alt. lupanarios*).

Atrium Cyclopi.
Cohortes V. Vigilum.

Caput Africes.
Arborem sanctam.

Castra peregrina.
Domum Philippi, Victiliana.

Ludum Matutinum, et Dacicum.
Spoliarium.

D Saniarium.

Micam auream.
Vici VII.

Ædes VII.
Vicomag. XLVIII.

Curat. (*alt. cod. Curatoria*) II.
Insulæ IIII DC. (*alt. cod. III. DC. f*)

Domus centum viginti quatuor.
 Horrea quatuordecim.
 Balnea octoginta duo.
 Lacus sexaginta duo.
 Pistrina duodecim.
 Continet pedes duodecim millia et ducentos.

REGIO III.

Isis et Serapis. Continet Monetam.
 Amphitheatrum, quod capit loca octoginta septem millia.
 Ludum Matutinum, et Dacicum.
 Domum Brytti.
 Præsentissimum choragium.
 Lacum Pastoris.
 Scholam quæstorum, et capulatorum.
 Thermas Trajanas, et Titianas.
 Porticum Livii.
 Castra Misenantium.
 Vici duodecim.
 Ædiculæ duodecim.
 Magistri quadraginta novem.
 Curatores duo.
 Insulæ duo millia septingentæ quinquaginta septem.
 Domus sexaginta.
 Horrea quatuordecim.
 Balnea octoginta.
 Lacus sexaginta quinque.
 Pistrina sexdecim.
 Continet pedes duodecim millia trecentos quadraginta.

REGIO IV.

Templum Pacis. Continet porticum absidatam.
 Aream Vulcani.
 Aureum Bucinum.
 Apollinem Sandaliarium.
 Telluris templum.
 Horrea Chartaria.
 Tigillum Jororium.
 Colossum altum pedes centum.
 Habet in capite radia numero septem, singula pedum viginti duorum semis.
 Metam sudantem.
 Templum Romæ et Veneris.
 Ædem Jovis Statoris.
 Viam Sacram.
 Basilicam Constantinianam
 Templum Faustinae.
 Basilicam Pauli.
 Forum Transitorium.
 Suburram.
 Balneum Daphnidis.
 Vici octo.
 Vicomagistri quadraginta octo.
 Curatores duo.
 Insulæ duo millia septingentæ quinquaginta septem.
 Domus octoginta octo.
 Horrea decem et octo.
 Balnea septuaginta quinque.

A Domus cxxvii.
 Horrea xxvii.
 Balnea lxxxv.
 Lacos lxv.
 Pistrina xv.
 Continet pedes xii. cc.

REGIO III.

Isis et Serapis. Continet Monetam.
 Amphitheatrum, qui capit loca lxxxvii.
 Ludum Magnum.
 Domum Britti.
 Præsentis summum choragum
 Lacum Pastorum.
 Scholam quæstorum et caplatorum.
 B Thermas Titianas, et Trajanas.
 Porticum Libies (seu Liviae).
 Castra Misenantium.
 Vici xii.
 Æd. xii.
 Vicomag. xlviii.
 Curat. ii.
 Insulæ iiccclvii.
 Domos lx.
 Horrea xviii.
 Balnea lxxx.
 Lacos lxv.
 Pistrina xvi.
 Continet pedes xiiiccl.

C

REGIO IV.

Templum Pacis. Continet porticum absidatam.
 Aura Bucinum.
 Apollinem Sandaliarum.
 Templum Telluris.
 Vigilum Sororum.
 Colossum altum pedes cii. -s-.
 Habet in capita vii, singula pedum xxii. -s-.
 Metam sudantem.
 Templum Romi (alt. cod. Romæ).
 Ædem Iobis.
 Viam Sacram.
 D Basilicam novam, et Pauli.
 Templum Faustinae.
 Forum Transitorium.
 Suburam.
 Balneum Daphnidis.
 Vici viii.
 Ædes octo.
 Vicomag. xlviii.
 Curat. (alt. cod. curatoria) ii.
 Insulæ iiccclvii.
 Domus lxxxviii.
 Horrea xviii.
 Balnea lxv.

Lacus septuaginta octo.
Pistrina duodecim.
Continet pedes tredecim millia.

REGIO V.

Esquilæ. Continet lacum Orphei.
Macellum Liviani.
Nymphæum D. Alexandri.
Cohortes duas vigilum.
Herculem Syllanum.
Hortos Pallantianos.
Amphitheatrum castrense.
Campum Viminalem sub aggere.
Minervam Medicam.
Isidem Patriciam.
Vici quindecim.
Vicomagistri quadraginta octo.
Curatores duo.
Insulæ tria millia octingentæ quinquaginta.
Domus centum octoginta.
Horrea viginti tria.
Balnea septuaginta quinque.
Lacus septuaginta quatuor.
Pistrina quindecim.
Continet pedes quindecim millia et sexcentos.

REGIO VI.

Alta semita. Continet templum Salutis et Serapis.
Templum Floræ.
Capitolium antiquum.

Statuam Mamurii plumbeam.
Ædem Quirini.
Malum Punicum.
Hortos Salustianos
Gentem Flavianam.
Thermas Diocletianas et Constantianas.

Decem tabernas.
Gallinas albas.
Aream Candidi.
Cohortes tres vigilum.
Vici decem et septem.
Ædiculæ decem et septem.
Vicomagistri decem et octo.
Curatores duo.
Insulæ tria millia quadringentæ tres.
Domus centum quadraginta sex.
Horrea septemdecim.
Balnea septuaginta quinque.
Lacus septuaginta tres.
Pistrina sexdecim.
Continet pedes quindecim millia et septingentos.

REGIO VII.

Via Lata. Continet lacum Ganymedis.
Cohortes septem vigilum.
Arcum novum.
Nymphæum Jovis.
Ædiculam Caprariam.

A Lacos LXXI.
Pistrina xv.
Continet pedes XIII.

REGIO V.

Esquilæ. Continet lacum Orfei.
Macellum Liviani.
Nymphæum Alexandri.
Cohortes II vigilum.
Hortos Pallantianos.
Herculem Syllanum.
Amphitheatrum castrense.
Campum Viminalem sub aggere.
Minervam Medicam.
Isidem Patriciam.
Vici xv.
B Vicomag. XLVIII.
Curat. II.
Insulæ III DCCCL.
Domus CLXXX.
Horrea XXIII.
Balnea LXXV.
Lacos LXXIV.
Pistrina xv.
Continet pedes xv DCC.

REGIO VI.

Alta semita. Continet templum Salutis et Serapis.
Floram.
Capitolium antiquum.
Thermas Constantinianas.
C Statuam Mamurii.
Templum Dei Quirini.

Hortos Sallustianos.
Gentem Flavianam.
Thermas Diocletianas.
Cohortes III vigilum.
X Tabernas.
Gallinas albas.

Vici xvii.
Ædes xvii.
Vicomag. XLVIII.

D

Balnea LXXV.
Lacos LXXIII.
Pistrina xvi.
Continet pedes xv DCC.

REGIO VII.

Via Lata continet lacum Ganymedis.
Cohortes v vigilum.
Arcum novum.
Nymphæum Iovis.
Ædicula Capraria.

Campum Agrippæ.
 Templum Solis, et castra.
 Porticum Gypsiani, et Constantini.
 Tempia duo nova Spei et Fortunæ.
 Equum Tiridatis regis Armeniorum.
 Forum Suarium.
 Hortos Largianos.
 Mansuetas.
 Lapidem pertusum.
 Vici quindecim.
 Ædiculæ quindecim
 Vicomagistri quadraginta octo.
 Curatores duo.
 Insulæ tria millia octingentæ quinque.
 Domus centum viginti.
 Horrea viginti quinque.
 Balnea septuaginta quinque.
 Laci septuaginta sex.
 Pistrina quindecim.
 Continet pedes quindecim millia septingentos.

REGIO VIII.

Forum Romanum, et magnum. Continet **rostra**.
 Genium populi Romani aureum, et equum Constantini.
 Senatulum.
 Atrium Minervæ.
 Forum Cæsaris, Augusti, Nervæ Trajani.
 Templum D. Trajani, et columnam cochlidem, altam pedes centum viginti octo semis : gradus intus habet centum octingentos quinque ; fenestras quadraginta quinque.
 Cohortes sex vigillum.
 Basilicam Argentariam.
 Templum Concordiæ.
 Umblicum Romæ.
 Templum Saturni, et Vespasiani.
 Capitolium.
 Miliarium Aureum.

Juliae templum, Castorum, Vestæ.

Horrea Germanica, et Agrippinæ.
 Aquam cernentem quatuor scauros sub æde.

Atrium Caci.
 Vicum jugarium unguentarium.
 Græcostasim.
 Porticum Margaritariam.
 Elephantum Herbarium.
 Vici triginta quatuor.
 Ædiculæ viginti novem.
 Vicomagistri quadraginta octo.
 Curatores duo.
 Insulæ tria millia octingentæ octoginta.
 Domus centum triginta.
 Horrea decem et octo.
 Balnea octoginta tria.
 Laci centum viginti.

A Campum Agrippæ.
 Templum Solis, et castra.
 Porticum Gypsiani, et Constantini.
 Equos Tiridatis regis Armeniorum.
 Forum Suarium.

Mansuetas.
 Lapidem pertusum
 Vici xv.
 Ædes xv.
 Vicomag. XLVIII.
 Curat. II.
 Insulæ III DCCCV.
 Domus CXX.
B Horrea XXV.
 Balnea LXXV.
 Lacos LXXVI.
 Pistrina XVI.
 Continet pedes XIII CCC.

REGIO VIII.

Forum Romanum magnum. Continet **rostras** III.
 Genium populi Romani
 Senatulum.
 Atrium Minervæ.
 Forum Cæsaris, Augusti, Nervæ Trajani.
 Templum Trajani, et columnam cochlidem, altam pedes CXXVII -s- ; gradus intus habet CLXXX, fenestras XLV.

C Cohortes VI vigillum.
 Basilicam Argentariam.
 Templum Concordiæ, et Saturni, et Vespasiani, et Tituli.

Capitolium.
 Miliarium aureum.
 Vicum Jugarium.
 Græcostadium.
 Basilica Julia, templum Castrorum (*alt. cod. Castorum*) et Minervæ, Vestam.
 Horrea Agrippiana.
 Aquam cernentem III scauros (*alt. cod. sacros*) sub eadem.

D Atrium Caci.

Porticum Margaritariam.
 Elephantum Herbarium.
 Vici XXXIV.
 Ædes XXXIV.
 Vicomag. XLVIII.
 Curat. II.
 Insulæ III. CCCCLXXX.
 Domus CXXX.
 Horrea XVIII.
 Balnea LXXXVI.
 Lacos CXX.

Pistrina viginti.
 Continet pedes tredecim millia sexaginta septem.

REGIO IX.

Circus Flaminius. Continet stabula numero quatuor factionum.

Ædes Herculis

Porticum Philippi.

Minutias duas veterem, et frumentariam.

Cryptam Balbi.

Theatra quatuor, in primis Balbi, quod capit loca triginta millia octoginta quinque.

Campum Martium.

Trigarium.

Ciconias Nixas.

Pantheum.

Basilicam Matidii, et Martiani.

Templum D. Antonini, et columnam cochlidem, altam pedes centum septuaginta quinque semis; gradus intus habet ducentos tres; fenestras quinquaginta sex.

Hadrianium.

Thermas Alexandrinas, et Agrippinas.

Porticum Argonautarum, et Meleagri.

Iseum, et Serapeum.

Insulam Feliculæ.

Vici triginta quinque.

Ædiculæ triginta quinque.

Vicomagistri triginta quinque.

Curatores duo.

Insulæ duo millia septingentæ septuaginta quatuor.

Domus centum quadraginta.

Horrea viginti duo.

Balnea sexaginta tria.

Lacus sexaginta tres.

Pistrina viginti.

Continet pedes triginta duo millia quingentos.

REGIO X.

Palatium. Continet casam Romuli.

Ædem Matris deum, et Apollinis Rhamnusii.

Pentapylum.

Domum Augustanam, et Tiberianam.

Ædes Jovis Victoris.

Domum Dionis.

Curiam veterem.

Fortunam respicientem.

Septizonium D. Severi.

Victoriam Germanicianam.

Lupercal.

Vici viginti.

Ædiculæ viginti.

Vicomagistri quadraginta octo.

Curatores duo.

Insulæ duo millia sexcentæ quadraginta tres.

Domus octoginta octo.

A Pistrina xx.

Continet pedes XIII LXVII.

REGIO IX.

Circus Flaminius. Continet stabula III, factionum VI.

Porticum Philippi,

Minuciam veterem, et frumentariam.

Cryptam Balbi.

Theatra III (*alt. cod. v*) in primis Balbi, quod capit loca XIDX. Pompeii, capit loca XVII. DLXXX. Marcelli, capit XX. Odeum, capit loca X. DC. Stadium, capit loca XXX. LXXXVIII.

Campum Martium.

B Trigarium.

Ciconias Nixas.

Pantheum.

Basilicas Neptuni, Matidies, Marciani.

Templum Antonini, et columnam cochlidem, altam pedes CLXXV. -s-. gradus intus habet CCIII, fenestras LVI.

Thermas Alexandrinas, et Agrippinas.

Porticum Argonautarum, et Meleagri.

Iseum, et Serapeum.

Minervam Chalcidicam.

Divorum Mensule (*aut Mensale*) Felicles (*alt. cod. Mensulem*).

C Vici xxxv.

Ædes xxxv.

Vicomag. XLVIII.

Curat. II.

Insulæ II. DCCLXXVII.

Domus CXL.

Horrea xxv.

Balnea LXIII.

Lacos cxx.

Pistrina xx.

Continet pedes XXXII D.

REGIO X.

Palatium. Continet casam Romuli.

Ædem Matris deum, et Apollinis Rhamnusii.

Sypentadylus (*alt. cod. sypenta daljus*).

D Domum Augustianam, et Tiberianam.

Ædem Iobis.

Curiam veterem.

Fortunam respicientem.

Septizonium divi Severi.

Victoriam Germanianam.

Lupercam.

Vici xx.

Ædes xx.

Vicomag. XLVIII.

Curat. II.

Insulæ II. DCXLII.

Domus LXXXIX.

Horrea quadraginta octo.
Balnea quatuordecim.
Laci octoginta novem.
Pistrina viginti.
Continet pedes undecim millia sexcentos.

REGIO XI.

Circus Maximus. Qui capit loca quadringenta octoginta quinque millia. Continet duodecim portas.
Templum Mercurii.
Ædes Ditis Patris.
Cererem.

Portam trigeminam.
Apollinem Coelispicem.
Herculem Olivarium.
Velabrum.
Arcum D. Constantini.
Vici decem et octo.
Ædiculæ novemdecim.
Vicomagistri quadraginta octo.
Curatores duo.
Insulæ duo millia sexcentæ.
Domus octoginta novem.
Horrea sexdecim.
Balnea quindecim.
Laci viginti.
Pistrina quindecim.
Continet pedes undecim millia quingentos.

REGIO XII.

Piscina publica. Continet aream Radicariam.
Viam novam.
Fortunam Mammosam.
Isidem Athenodariam.
Ædem Bonæ deæ Subsaxanæ.
Signum delphini.
Thermas Antoninianas.
Septem domos Parthorum.
Campum Lanatarium.
Domum Chilonis.
Cohortes quatuor vigilum.
Domum Cornificii.
Privatum Hadriani
Vici quatuordecim.
Ædiculæ septemdecim.
Vicomagistri quadraginta octo.
Curatores duo.
Insulæ duo millia quadringentæ octoginta septem.
Domus centum quatuordecim.
Horrea septemdecim.
Balnea sexaginta tria.
Laci octoginta et unus.
Pistrina viginti.
Continet pedes duodecim millia.

REGIO XIII.

Aventinus. Continet templum Dianæ, et Minervæ.
Nymphaea tria.

A Horrea XLVIII.
Balnea XLIII.
Lacos xc.
Pistrina xx.
Continet pedes $\bar{x}i$. dx.

REGIO XI.

Circus Maximus. Continet templum Solis, et Lunæ, et
Templum Mercurii.
Ædem Matris deum, et Iobis.
Cererem.

xii portas.
Portam trigeminam.
Apollinem Coelispicem.
B Herculem Olivarium.
Velabrum.
Arcum Constantini.
Vici xxi.
Ædes xxi.
Vicomag. XLVIII.
Curat. ii.
Insulæ \bar{ii} . d.
Domus LXXXVIII.
Horrea xvi.
Balnea xv.
Lacos xx.
Pistrina xvi.
Continet pedes xi. d.

REGIO XII.

C Piscina publica. Continet aream Radicariam.
Viam novam.
Fortunam Mammosam.
Isidem Apenodariam.
Ædem Bonæ deæ Subsaxanæ.
Clevum (*alt. cod. clivum*) Delfini.
Thermas Antonianas.
vii domus Parthorum.
Campum Janatarium.
Domum Cilonis.
Cohortes iii vigilum.
Domum Cornificies.
Privata Hadriani.
Vici xvii.
Ædes xvii.
D Vicomag. XLVIII.
Curat. ii
Insulæ \bar{ii} . CCCCLXXXVII.
Domus cxiii.
Horrea xxvii.
Balnea lxiii.
Lacos lxxx.
Pistrina xxv.
Continet pedes $\bar{x}ii$.

REGIO XIII.

Aventinus. Continet armilustrum, templum Dianæ
et Minervæ
Nymphaea iii.

Thermas Varianas, et Decianas.
 Doliolum.
 Mappam auream.
 Platanones.
 Horrea Galbæ.
 Porticum Fabariam.
 Scolam Cassii.
 Forum Pistorium.
 Vici septemdecim.
 Ædiculæ septemdecim.
 Vicomagistri quadraginta octo.
 Curatores duo.
 Insulæ duo millia quadringentæ octoginta septem.
 Domus centum triginta.
 Horrea viginti quinque.
 Balnea sexaginta quatuor.
 Lacus octoginta octo.
 Pistrina viginti.
 Continet pedes ducenta novem millia.

REGIO XIV.

Transtiberina. Continet Gaianum
 Vaticanum.
 Frygianum.
 Naumachias quinque.
 Hortos Domitios.
 Balneum Ampelidis, et Prisci, et Dianæ Molinas.
 Janiculum.
 Statuam Valerianam.
 Cohortes septem vigilum.
 Caput Gorgonis.
 Fortis Fortunæ templum.
 Aream Septimiam.
 Herculem cubantem.
 Campum Brytianum et Codetanum.
 Hortos Getæ.
 Castra lecticariorum.
 Vici septuaginta octo.
 Vicomagistri quadraginta octo.
 Ædiculæ septuaginta octo.
 Curatores tres.
 Insulæ quatuor millia quadringentæ quinque.
 Domus centum quinquaginta.
 Horrea viginti duo.
 Balnea octoginta sex.
 Lacus centum octoginta.
 Pistrina viginti tria.
 Continet pedes triginta tria millia quadringentos octoginta octo.
 Bibliothecæ xxix.
 Ex his præcipue duæ Palatina, et Ulpia.

OBELISCI V.

In circo maximo unus, altus pedes octoginta octo semis.
 In Vaticano unus, altus pedes septuaginta unum.
 campo Martio unus, altus pedes octoginta duos semis.

A Thermas Syres et Decianas.
 Dolocenum.
 Mappa aurea.
 Platanonis.
 Horrea Galbes, et Aniciana.
 Porticum Fabariam.
 Scalam Cassim.
 Forum Pistorum.
 Vici xviii.
 Ædes xviii.
 Vicomag. XLVIII.
 Curat. II.
 Insulæ ii cccclxxxvii.

Horrea xxiv

B Balnea XLIII.
 Lacos LXXXIX (*alt. cod. LXXXI*).
 Pistrina xx.
 Continet pedes xviii.

REGIO XIV.

Transtyberina. Continet Gaianum, et
 Frigianum.
 Naumachias v et Vaticanum.
 Hortos Domitios.
 Molinas.
 Balneum Ampelidis, et Dianes.
 Cohortes vii vigilum.
 Statuam Valerianam.

C Caput Gorgonis.
 Fortis Fortuna.
 Corariam Septimianam.
 Herculem sub terram medium cubantem sub quem plurimum aurum positum est.
 Campum Bruttianum (*alt. cod. Brutianum*) et Code-
 tanum.
 Hortos Getes.
 Castra tecticariorum.
 Vici LXXVIII.
 Ædes LXXVIII.
 Vicomag. XLVIII.
 Curat. II.
 Insulæ iii ccccv.
 Domus cl.
 Horrea xxii.
D Balnea LXXXVI.
 Lacos CLXXX.
 Pistrina xxiii.
 Continet pedes xxxiii.
 Bibliothecæ xxviii.

OBELISCI VI.

In circo maximo duo; minor habet pedes LXXXVIII. -s-;
 major habet pedes CXXII. -s-.
 In campo Martio unus, altus pedes LXXII. -s-.
 In Vaticano unus altus pedes LXXV.

In mausoleo Augusti duo, singuli pedes octoginta **A** In Mausoleo Augusti II, alti singuli pedes XLII. s.
duos semis.

PONTES SEPTEM.

Ælius.
Aurelius.
Molvius.
Sublicius.
Fabricius.
Cestius et Probi.

MONTES SEPTEM.

Cælius.
Aventinus.
Tarpeius.
Palatinus.
Esquilinus.
Vaticanus.
Janiculensis.

CAMPI OCTO.

Viminalis.
Agrippæ.
Martius.
Codetanus.
Octavius.
Pecuaris.
Lanatarius.
Brytianus.

FORA UNDECIM.

Romanum.
Magnum.
Cæsaris.
Augusti.
Nervæ Trajani.
Ænobarbi.
Forum Boarium.
Suarium.
Pistorum.
Gallorum.
Et Rusticorum.

BASILICÆ DECEM.

Julia.
Ulpia.
Pauli.
Neptuni.
Matidii.
Marciana.
Bascellaria.
Floscellaria.
Sicinii.
Constantiniana.

THERMÆ UNDECIM.

Trajanæ.
Titianæ.
Agrippinæ.
Syræ.
Commodianæ.
Severianæ.
Alexandrinæ.

PONTES VIII.

Ælius.
Æmilius.
Aurelius.
Milvius.
Sublicius.
Fabricius.
Cæstius et Probi.

MONTES SEPTEM.

Cælius.
Aventinus.
Tarpeius.
Palatinus.
B Exquilinus.
Vaticanus
Et Janiculensis.

CAMPI VIII.

Viminalis.
Agrippæ.
Martius.
Codetanus.
Octavius.
Dequarius.
Lanatarius
Et Brutianus.

FORA XI.

Romanum.
Magnum.
C Cæsaris.
Augusti.
Nervæ Trajani.
Ænobarbi.
Boarium.
Suarium.
Pistorum.
Gallorum
Et Rusticorum.

BASILICÆ X.

Julia.
Ulpia.
Pauli.
Bestilia (*alt. cod. Vestilia*).
D Neptunia.
Matidies.
Marcianes.
Vascolaria.
Floscellaria.
Constantiniana.

THERMÆ XI (*alt. cod. X*).

Trajanæ.
Titianæ.
Commodianæ.
Antoninianæ.
Syræ.
Agrippianæ.
Alexandrinæ.

Antoninianæ.
Decianæ.
Diocletianæ.
Constantinianæ.

AQUÆ XIX.

Trajana.
Annia.
Alsia.
Claudia.
Martia.
Herculea.
Julia.
Augustea.

Appia.
Alsetina.
Setina.
Ciminia.
Aurelia.
Damnata.
Virgo.
Tepula.
Severiana.
Antoniana.
Alexandrina.

VIÆ XXIX.

Trajana.
Appia.
Latina.
Lavicana.
Prænestina.
Tiburtina.
Nomentana.
Salaria.
Flaminia.
Æmilia.
Clodia.
Valeria.
Aurelia.
Campana.
Ostiensis.
Portuensis.
Janiculensis.
Laurentina.
Ardeatina.
Setina.
Quintia.
Cassia.
Gallica.
Cornelia.
Triumphalis
Patinaria.
Asinaria.
Ciminia.
Tiberina.

HORUM BREVIARIUM.

Capitolia duo.
Circi duo.
Amphitheatra duo.

▲ Diocletianæ.
Constantinianæ.
Severianæ.

AQUÆ XVIII.

Trajana.
Annia.
Marcia.
Cærulea.
Claudia.
Herculea.
Julia.
Augustea.
Attica.

Appia.
B Alsetina (*alt. cod. Setina*).
Ætina.
Ciminia.
Aurelia.
Damnata.
Virgo.
Tepula.
Severiana.
Antoniana.
Alexandrina.

VIÆ XVIII.

Trajana.
Appia.
Latina.
Lavicana.
C Prænestina.
Tiburtina.
Numentana.
Salaria.
Flaminia.
Æmilia.
Clodia.
Valeria.
Aurelia.
Campana.
Ostiensis.
Portuensis.
Janiculensis.
Laurentina.
Ardeatina.
D Setina.
Tiberina.
Quintia.
Gallica.
Cassia.
Cornelia.
Triumphalis.
Patinaria.
Asinaria.
Ciminia.

HORUM BREVIARIUM.

Capitolia ii.
Circi ii.
Amphitheatra ii.

Colossi duo.
 Columnæ cochlides duæ.
 Macella duo.
 Theatra tria.
 Ludi quatuor.
 Naumachiæ quinque.
 Nymphæa quindecim.
 Equi magni viginti tres.
 Deaurati octoginta.
 Eburnei octoginta quatuor.
 Arcus marmorei triginta sex.
 Portæ triginta septem.
 Vici quadringenti viginti quatuor.
 Ædes quadringentæ viginti quatuor.
 Vicomagistri sexcenti septuaginta duo.
 Curatores viginti quatuor.
 Insulæ per totam urbem numero quadraginta sex
 millia sexcentæ duæ.
 Domus mille septingentæ octoginta.
 Balnea octingenta quinquaginta sex.
 Lacus mille trecenti quinquaginta duo.
 Pistrina ducenta quinquaginta quatuor.
 Lupanaria quadraginta quinque.
 Latrinæ publicæ quadraginta quatuor.
 Cohortes prætoriarum decem.
 Urbanæ quatuor.
 Vigilum septem, quarum excubitoria quatuordecim.
 Vexilla communia duo.
 Castra equitum salgamariorum peregrinorum

A Colossi II.
 Columnæ cochlides II.
 Theatra III.
 Ludi III.
 Naumachiæ V.
 Nymphaea XV.
 Equi magni XXII.
 Dei aurei LXXX.
 Eburnei LXXIII.
 Arci marmorei XXXVII.
 Portæ XXXVII.
 Vici CCCCXXXIII.
 Ædes CCCCXXXIII.
 Vicomagistri DCCLXXII.
B Curatores XXVIII.
 Insulæ per totam urbem XLVI DCII
 Domus MDCCXC.
 Horrea CCXC.
 Balnea DCCCLVI. (*alt. Cod. DCCCLXV.*)
 Lacos, quod est putea, MCCCII.
 Pistrina CCLIII.
 Lupanariæ XLVI.
 Latrinæ publicæ, quod est siccessos, CXLIII.
 Cohortes prætoriarum X.
 Urbanæ III.
 Vigilum VII. Quorum excubitoria XIII.
 Vexilla communia duo.
 Castra equitum singulariorum, peregrinorum, Ra-
 vennantium, lecticariorum, silagariorum, mise-
C nantium, tabellariorum, victimariorum.
 Mensæ oleariæ per totam urbem II. CCC.

Descriptionis Romæ finis.

Explicit.

EXEUNTE SÆCULO QUARTO.

ULFILAS

MÆSO-GOTHORUM EPISCOPUS.

MONITUM EDITORIS.

Si quis causam sciscitetur ob quam tantas Ulfilæ edendo moras fecerimus, hoc responsum habeat, nos hujus auctoris opera, multis nominibus commendanda, non exscribere voluisse nisi ex editione optima facileque omnibus anteponenda, cujus rudimenta tum in Germania elucubrabantur cum ad finem quarti sæculi jam ordine chronologico pervenissemus.

Hæc autem editio, cui paucis tantum abhinc mensibus ultima manus admota est, tribus partibus coalescit. Prior Ulfilanæ versionis textum exhibet : præeuntibus Prolegomenis, in quibus quidquid sive ad Auctoris vitam sive ad editos manuscriptosque codices pertinet, exploratur; comitantibus vero atque indesinenter subjacentibus interpretatione latina notisque lectionum varietates necnon auctorum conjecturas exponentibus.